

ΣΕΜΦΕ: Αριθμητική Ανάλυση Ι & Εργαστήριο – Εργαστηριακή Άσκηση 2022

Ομάδα Α

Προθεσμία υποβολής: Δευτέρα 9 Ιανουαρίου 2022, 12:15 στο τέλος του μαθήματος.

Κανόνες και επισημάνσεις

Η Εργαστηριακή Άσκηση 2022-23 του μαθήματος περιλαμβάνει διαφορετικά ερωτήματα ανά εργαστηριακή Ομάδα (Α,Β,Γ,Δ) και τα ερωτήματα περιέχουν και τον Αριθμό Μητρώου ως παράμετρο. Η υποβολή των εργασιών θα γίνει αυστηρά μόνο σε μορφή τυπωμένης εργασίας.

Οι παρακάτω κανόνες πρέπει να ακολουθηθούν για την έγκυρη υποβολή Εργασίας:

- Η πρώτη σελίδα της Εργασίας σας πρέπει να περιέχει τις παρακάτω πληροφορίες: 1) Ονοματεπώνυμο, 2) Αριθμός Μητρώου 3) Ομάδα Εργαστηρίου.
- Η Εργασία σας πρέπει να συμπεριλαμβάνει τα προγράμματα, τα αποτελέσματα και όποια άλλη εξήγηση/απάντηση απαιτείται για να αξιώνει μέγιστη δυνατή βαθμολογία.
- **Βαθμός.** Ο Βαθμός της Εργασίας σας θα είναι 0-10 και θα μετράει το 12.5% του τελικού βαθμού του μαθήματος. Ο Βαθμός της Εξέτασής σας θα είναι 0-10 και θα μετράει το 12.5% του τελικού βαθμού του μαθήματος. Ο μέσος όρος των δυο παραπάνω βαθμών θα δίνει το Βαθμό Εργαστηριακού Μέρους του μαθήματος, δηλαδή το 25% του συνολικού βαθμού. **Ο Βαθμός της Εργασίας προσμετράται μόνο με τη συμμετοχή στην προφορική Εξέταση** του μαθήματος. Αν ο φοιτητής δεν προσέλθει στην Εξέταση του Εργαστηρίου, ο Βαθμός του Εργαστηριακού Μέρους του μαθήματος επιστρέφεται ως 'μηδέν'.
- **Προφορική Εξέταση.** Θα εξεταστείτε προφορικά την ημέρα και ώρα που θα ανακοινωθεί στο helios.ntua.gr. (Θα υπάρξει σχετική ανακοίνωση με περισσότερες πληροφορίες τουλάχιστον μια εβδομάδα πριν την εξέταση.) Η προφορική εξέταση θα βασίζεται, ως επί το πλείστον, στην υποβληθείσα Εργασία σας αλλά και σε ερωτήσεις πλησίον την ύλης της εργασίας. Η Εξέταση του Εργαστηρίου διέπεται από τους ίδιους κανόνες εξέτασης οποιουδήποτε μαθήματος. **Αρα δεν υπάρχει δυνατότητα αναβολής ή αναπλήρωσης της εξέτασης σε άλλη ημερομηνία**, όπως ακριβώς συμβαίνει και με όλες τις γραπτές εξετάσεις.
- **Προετοιμασία για την Προφορική Εξέταση.** Για να είναι δυνατή η εξέτασή σας, υποχρεούστε να έχετε μαζί σας και να εισάγεται στο υπολογιστή τα προγράμματα που έχετε υποβάλλει στην Εργασία σας κατά τη διάρκεια της εξέτασής σας. Αν δεν έχετε μαζί σας τα προγράμματα, η Εξέτασή σας δεν πραγματοποιείται και ο βαθμός του Εργαστηριακού μέρους επιστρέφεται ως 'μηδέν'.
- **Συνεργασία / Αντιγραφή.** Η άτυπη συνεργασία και συζήτηση είναι, προφανώς, επιτρεπτή και αναμενόμενη. Η αντιγραφή, όμως, απαγορεύεται αυστηρά. Αν διαπιστωθεί πριν ή κατά την Εξέταση ότι δεν μπορεί κάποιος/α να εξηγήσει τα λεγόμενά του/ης ή/και δυο γραπτά είναι προφανώς προϊόν αντιγραφής, το εργαστηριακό μέρος του μαθήματος (Εργασία και Εξέταση) μηδενίζεται για όλους/ες τους εμπλεκόμενους/ες και, κατά συνέπεια, αφαιρείται το δικαίωμα συμμετοχής στη γραπτή εξέταση του μαθήματος (δεδομένου ότι θα έχει διαπιστωθεί αντιγραφή σε μέρος της όλης εξέτασης του μαθήματος). Σε περίπτωση διαπιστωμένης αντιγραφής ενημερώνεται και η Σχολή σχετικά ώστε να προβεί στις προβλεπόμενες από το νόμο/κανονισμό διαδικασίες.
- **Πανδημία COVID-19.** Σε περίπτωση νόσησης από COVID-19 που καθιστά αδύνατη την παρουσία στην εξέταση, επιβάλλεται η άμεση επικοινωνία με το διδάσκοντα για περαιτέρω διευθέτηση της κατάστασης.

Ασκήσεις στην επόμενη σελίδα ~~~

Ομάδα Α

Ασκήσεις

1. Η ενέργεια φυσικού συστήματος σε κάθε σημείο $\mathbf{x} = (x_1, x_2)$ του χώρου δίνεται από τη συνάρτηση

$$E(x_1, x_2) = ((x_1 - a)^4 + (x_2 - a)^4 - \cos((x_1 - a)^4 + (x_2 - a)^4) + 2)^{-1}$$

για $a = 1 + (A+1)^{-1}$ όπου A είναι το τελευταίο ψηφίο του αριθμού μητρώου σας. Ο σκοπός της άσκησης αυτής είναι η προσέγγιση των σημείων ακρότατων της παραπάνω συνάρτησης κάνοντας χρήση της μεθόδου του Νεύτωνα (Newton-Raphson) και παραλλαγών της.

- Κατασκευάστε μια συνάρτηση $\mathbf{F} : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}^2$ τέτοια ώστε τα κρίσιμα σημεία της E να δίνονται από την εξίσωση $\mathbf{F}(\mathbf{x}) = \mathbf{0} \in \mathbb{R}^2$, για $\mathbf{x} = (x_1, x_2)^T$. Στη συνέχεια, κατασκευάστε μια συνάρτηση $\mathbf{J}_{\mathbf{F}} : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}^{2 \times 2}$ που να υλοποιεί τον Ιακωβιανό πίνακα της $\mathbf{F}$ σε κάθε σημείο $\mathbf{x}$ του χώρου. [Μπορείτε να παραγωγίσετε κάθε όρο της $\mathbf{F}$ στο χαρτί; η χρήση συμβολικών πακέτων δεν ενδείκνυται.]

Έπειτα, κατασκευάστε μια συνάρτηση που να υλοποιεί τη μέθοδο του Νεύτωνα (Newton-Raphson) για την προσέγγιση των κρίσιμων σημείων. Η συνάρτηση να έχει ως εισαγόμενα το αρχικό διάνυσμα $\mathbf{x}_0$ και το πλήθος των επαναλήψεων. [Αποφύγετε την εντολή `in` για την υλοποίηση της μεθόδου του Νεύτωνα.]

Χρησιμοποιήστε τη συνάρτηση που κατασκευάσατε για 2 διαφορετικά αρχικά διανύσματα $\mathbf{x}_{[0]}$ της αρεσκείας σας (τα οποία πρέπει να αναφέρετε στην εργασία) και για $k = 4, 6, 20, 200$ επαναλήψεις σε κάθε περίπτωση. Αναφέρετε τις προσεγγίσεις $\mathbf{x}_{[k]}$ μετά από $k = 4, 6, 20, 200$ επαναλήψεις. Επαναλάβετε για $\mathbf{x}_{[0]}$ που να κατασκευάζεται από την εντολή `rand(2, 1)`.

- Έστω $\tilde{\mathbf{x}}_{[0]}$ ένα από τα παραπάνω τρία αρχικά διανύσματα της αρέσκείας σας. Υλοποιήστε την τροποποιημένη μέθοδο του Νεύτωνα (Newton-Raphson) για $k = 4, 6, 20, 200$ επαναλήψεις. (Υπενθυμίζουμε ότι η τροποποιημένη μέθοδος του Νεύτωνα χρησιμοποιεί τον Ιακωβιανό πίνακα υπολογισμένο στο $\tilde{\mathbf{x}}_{[0]}$ σε κάθε επανάληψη.) Τί παρατηρείτε;

2. Έστω ότι η ενέργεια φυσικού συστήματος με n μεταβλητές σε κάθε σημείο $\mathbf{x} = (x_1, x_2, \dots, x_n) \in \mathbb{R}^n$ δίνεται από τη συνάρτηση

$$E(\mathbf{x}) = \left(\|\mathbf{x} - \mathbf{a}\|_4^4 - \cos(\|\mathbf{x} - \mathbf{a}\|_4^4) + n \right)^{-1}$$

όπου $\|x\|_p := \left(\sum_{i=1}^n |x_i|^p \right)^{\frac{1}{p}}$ η p -νόρμα που ορίσαμε στο μάθημα (στην παραπάνω εξίσωση έχουμε $p = 4$) και $\mathbf{a} := a(1, 1, \dots, 1)^T \in \mathbb{R}^n$, όπου όπου $a = 1 + (A+1)^{-1}$ όπου A είναι το τελευταίο ψηφίο του αριθμού μητρώου σας. Επαναλάβετε την Άσκηση 1 (για αντίστοιχο n -διάστατο διανυσματικό πεδίο $\mathbf{F}$) για αρχικά διανύσματα:

$$(a) \mathbf{x}_{[0]} = a(0.5, 1, 1, \dots, 1)^T \in \mathbb{R}^n \quad (b) \mathbf{x}_{[0]} \text{ που να ορίζεται από την εντολή } \text{randn}(n, 1)$$

και για $n = 4, 6, 20, 200$. Για $n = 4, 6$ αναφέρετε την προσέγγιση $\mathbf{x}_{[k]}$ στα αποτελέσματά σας και για τις περιπτώσεις $n = 20, 200$ αναφέρετε την Ευκλείδεια νόρμα $\|\mathbf{x}_{[k]}\|_2$.

3. Επαναλάβετε την Άσκηση 2, βελτιώνοντας το πρόγραμμά σας έτσι ώστε να εκτελούνται όσο το δυνατό λιγότερες πράξεις κινητής υποδιαστολής. Αν το πρόγραμμα που κατασκευάσατε στην Άσκηση 2 είναι ήδη όσο το δυνατόν οικονομικότερο όσον αφορά πράξεις κινητής υποδιαστολής, απλά περιγράψτε το σκεπτικό του προγράμματός σας από τη σκοπιά της οικονομίας πράξεων.

Εκτός από τα ζητούμενα αποτελέσματα, η εργασία σας πρέπει να περιέχει και τα προγράμματα / συναρτήσεις που γράψατε για την παραγωγή των αποτελεσμάτων αυτών.